

مراسم بزرگداشت اولین سالگرد شهدای نارداران در دانشگاه محقق اردبیلی برگزار شد

آقای قاضی دهی در مراسم اولین سالگرد شهدای نارداران اظهار داشتند: کمونیست ها با آن همه دیکتاتوری که در حق مردم مسلمان آذربایجان انجام دادند نتوانستند مردم را از تعلقات دینی خود جدا سازند و دولت آذربایجان نیز نمی تواند این ملت را از امام حسین(ع) و عاشورا جدا سازد.

به گزارش آران نیوز، مراسم اولین سالگرد شهدای نارداران به همت مرکز فرهنگی قفقاز در دانشگاه محقق اردبیلی با حضور اساتید دانشگاه و دانشجویان علاقه مند برگزار گردید. آقای محمد قاضی دهی سخنران این مراسم با اشاره به ریشه های تاریخی و مذهبی مشترک ایران و جمهوری آذربایجان اعلام داشت: که کمونیست ها در طول ۷۰ سال حکومت خود بر مردم مسلمان آذربایجان، نتوانستند ذره ای از علایق این مردم به آرمانهای دینی خود بکاهند، و دولت آذربایجان نیز نمی تواند مومنین این کشور را از اهل بیت و اعتقادات دینی خود دور سازد. ما به دولت آذربایجان توصیه می کنیم تا از ظرفیت شیعیان برای آزادی مناطق اشغالی خود بهره گیرد.

ایشان در ادامه با اشاره به حوادثی که سال گذشته در منطقه نارداران رخ داد، افزودند: دولت مرکزی آذربایجان می توانست با یک تذکر مسئله رخ داده درسال گذشته را مدیریت نماید اما عواملی دست به هم دادند تا دولت آذربایجان با این مسئله با شدت برخورد نماید و آن را به عنوان اقدام تروریستی و کودتا بر علیه دولت عنوان نمایند برای درک بهتر این مقوله و حوادث سال پیش نارداران، باید ۴ نکته را در نظر داشت:

۱- شناخت منطقه نارداران

۲- حاج طالع باقر زاده به عنوان رهبر جنبش اتحاد مسلمانان

۳- حاکمیت مرکزی جمهوری آذربایجان

۴- نهاد های دینی مستقر در آذربایجان

نارداران منطقه ای در ۲۵ کیلومتری باکو با جمعیتی بالغ بر ۹۰۰۰ نفر می باشد. این منطقه پس از فروپاشی شوروی سابق و همچنین از اوایل استقلال جمهوری آذربایجان جزو مناطق محروم و مغضوب حکومت مرکزی بوده است و با توجه به اینکه جمعیت کثیری در این منطقه ساکن می باشد اما همچنان از لفظ روستا برای منطقه نارداران استفاده می شود. این منطقه پس از به حکومت رسیدن حیدر علیف، از ابتدایی ترین نیازهای رفاهی محروم گشته است و همچنان به صورت سنتی اداره می شود. وجه تسمیه منطقه نارداران با توجه به منابع تاریخی و علمی، عبارت از نورداران می باشد و روایت عده ای مبنی براینکه در این منطقه درختان انار فراوانی وجود داشته و به این خاطر این وجه تسمیه را پیدا کرده است، صحیح نمی باشد و این موضوع برای گمراهی اذهان عمومی از واقعیت منطقه می باشد. مردم این منطقه از مومنین راستین می باشند که در دوره ۷۰ ساله اختناق کمونیستی نیز از اعتقادات خود دست بر نداشته اند. بنابراین وجه تسمیه این منطقه از کلمه نورداران گرفته شده است. افتخار این منطقه به وجود بی بی رحیمه دخت گرامی امام موسی کاظم(ع) و خواهر گرامی علی بن موسی الرضا (ع) می باشد که در این روستا مدفون می باشند و مزار شریفشان ملجا شیعیان قفقاز بوده و هست.

مسئول رادیو برون مرزی آران در ادامه افزودند: در منطقه نارداران نکات برجسته ای وجود دارد که متمایز کننده این منطقه می باشد که یکی از آنها اعتقادات دینی مردم منطقه می باشد. از سالیان گذشته در ایام محرم و صفر عزاداری گسترده ای در حرم مطهر بی بی رحیمه در نارداران برگزار می شود که از تمامی نقاط آذربایجان برای شرکت در مراسم به این منطقه سفر می کنند. در زمان استالین که حتی نمادهای دینی نیز جمع آوری می شد، در نارداران عزاداری سرور شهیدان نیز قطع نگردید. ایشان در ادامه با اشاره به خاطره ای از مرحوم حاج علی اکرام علی یف بنیانگذار حزب اسلام جمهوری آذربایجان که می گفت در زمان استالین و در سال ۱۹۳۷ میلادی که بسیاری از علما و فضلاء قفقاز که بیشترشان تحصیل کرده های حوزه نجف بودند به دستور استالین شهید شدند که این سال، سال قتل نامیده شد، ما برای اینکه عزاداری اباعبدالله را ترک نکنیم، هر روز در برخی از خانه ها به بهانه عروسی جمع شده و آلات موسیقی نیز به همراه خود می بردیم و در سر هر کوچه نغمه های گامرده تا مبادا غافلگیر شویم و بدین صورت عزاداری می کردیم و در صورت حضور مامورین استالین، عزاداری را تعطیل و آلات موسیقی را نشان می دادیم.

در بحث ادبیات و شعر عاشورایی، نارداران نقش پر رنگی در منطقه داشته است. حاج شیخ علی طوطی قبل از فروپاشی نقش مؤثری در احیای شاعران حسینی داشته و پس از فروپاشی نیز مرحوم مائیل علی یف شاعر غزلسرای آذربایجان و حاج علمدار ماهر که پایه گذار شعر انتظار و مهدویت در ادبیات آذربایجان است، اشعار گران سنگی در باب انتظار در آذربایجان دارند.

ایشان در ادامه افزودند: جمهوری آذربایجان دارای هویت شیعی بوده و خواهد بود. چه زمانی که جزو خاک ایران بوده و چه پس از آن که از ایران جدا شد، این هویت ادامه دارد. مقارن با پیروزی انقلاب اسلامی و ورود تاریخی حضرت امام خمینی (ره) به ایران اولین مقلدان و علاقه مندان به حضرت امام (ره)، در منطقه نارداران خود را نشان داده و این مقلدان تمامی امور خود را با توجه به وضعیت کشورمان با خود وفق دادند که نمونه آن کمک های مالی و نقدی اهالی نارداران بود که به صورت مخفیانه به سفیر کشورمان تحویل می دادند. مردم مسلمان جمهوری آذربایجان با الگو گیری که از انقلاب اسلامی، اقدام به تشکیل حزب اسلام نمودند که اولین و آخرین حزب مستقل دینی در آذربایجان است که مورد حمایت قاطبه شیعیان آذربایجان می باشد. حزب اسلام بیشترین خدمات را در مسئله قره باغ انجام داده است. آقای قاضی دهی در ادامه افزودند: پس از به کرسی نشستن حیدر علی یف گروهی از مستشاران و سیاسیون آمریکایی برای بررسی حضور در آذربایجان و چگونگی کمک به این کشور وارد باکو گردیده و از تمامی احزاب و گروه های فعال این کشور بازدید می کنند. این گروه پس از دیدار از دفتر حزب اسلام و مشاهده عکس امام خمینی (ره) و همچنین پرچم و علائم مذهبی و حسینی، یکی از شروط همکاری آمریکا با جمهوری آذربایجان را تعطیلی این حزب اعلام می کنند.

دومین نکته، شناخت حاج طالع باقر زاده به عنوان رهبر جنبش اتحاد مسلمان می باشد. وی از روحانیون جوان آذربایجان بوده و تحصیل کرده حوزه علمیه قم می باشد که حدود دو سال نیز در حوزه نجف تحصیل کرده است. مقارن با ممنوعیت ورود بانوان محجبه به مدارس، به آذربایجان برگشته و در مواجهه با این قانون به پیروی از دکتر محسن صمداف به حکومت اعتراض نموده و در این راه بازداشت می شوند که به دو سال زندان محکوم می شوند. ایشان پس از آزادی از زندان نیز فعالیت های خود را ادامه می دهند تا اینکه سفر آیت الله العظمی نوری همدانی به آذربایجان انجام می گیرد. شیعیان جمهوری آذربایجان بصورت گسترده از ایشان استقبال می نمایند. حاج طالع باقرزاده نیز به دیدار آیت الله نوری همدانی رفته و در این دیدار دست ایشان را می بوسند و از ایشان می خواهند تا برای آزادی زندانیان حجاب اقدام نمایند. بعد از این جریان و پخش گسترده مراسم دیدار ایشان با آیت الله نوری همدانی، بسیاری از رسانه های آذربایجان ایشان را دست نشانده و جاسوس جمهوری اسلامی ایران معرفی نمودند. حاج طالع باقر زاده پس از آزادی از زندان، جنبش اتحاد مسلمان را تاسیس نمود. اما این اتحادیه یک مشخصه بارز داشت و آن اتحاد شیعیان و اهل تسنن بود. در این مدت وی را چند بار به کلاترتری احضار و بازجویی می نمایند که پس از چندی وی را آزاد می نمایند تا آنکه حادثه نارداران رخ می دهد که هنوز هم پس از گذشت یک سال هیچ حکمی برای وی صادر نکرده اند.

نکته سوم حاکمیت آذربایجان است. آذربایجان جزئی از اراضی ایران بوده که پس از عهد نامه گلستان و ترکمنچای از ایران جدا شد. پس از فروپاشی شوروی سابق و استقلال آذربایجان، تاکنون ۴ رییس جمهور؛ ایاز مطلب اف، ابوالفضل ایلیچی بیگ، حیدر علی یف و الهام علی یف در این کشور به قدرت رسیده اند. ایاز مطلب اف حدود یکسال در قدرت

بوده که آنهم مشغول امورات پس از استقلال بود تا زمانی که حادثه خوجالی رخ داد. پس از این حادثه ایاز مطلب اف به روسیه فرار کرده و ابوالفضل ایلچی بیگ با حمایت دولت عثمانی به قدرت می رسد. ایلچی بیگ گرایشات پان ترکیستی داشت و به شدت با ایران به مخالفت برخاست تا اینکه حیدر علیف به عنوان رییس جمهوری آذربایجان شناخته شد.

حیدر علی ف در سال های اولیه برای محکم کردن پایه های حکومت خود روابط حسنه ای با ایران برقرار کرد و هیچ گونه برخوردی با حزب اسلام انجام نداد تا اینکه پس از سفر هیئت آمریکایی و دستوری که این هیئت به ایشان می دهند، به بهانه های مختلف و واهی با حزب اسلام برخورد می نماید. الهام علیف نیز پس از رسیدن به حکومت، بر اساس معاهده ای که با کشورهای غربی و رژیم صهیونیستی می بندد این روند را ادامه می دهد که محدودیت حجاب در مدارس، برگزاری مسابقه مستهجن یوروویژن، تخریب مساجد و... از آن جمله بودند

نکته چهارم نهادهای دینی در جمهوری آذربایجان است. دو نهاد دینی در جمهوری آذربایجان فعالیت می کنند که یکی دولتی و دیگری نهاد مردمی است. الله شکور پاشازاده دوازدهمین شیخ الاسلام منطقه از زمان تاسیس این اداره می باشد که دفتر آن در باکو واقع شده است. الله شکور پاشازاده نیز تمامی تلاش خود را برای حفظ خاندان سلطنتی بکار بسته است و در همین راستا از تمامی اقدامات دولت حمایت کرده است که نمونه آن در حادثه نارداران بود که حاج طالع را به عنوان یک جاسوس و دست نشانده کشورهای خارجی معرفی نمود. دومین کمیته، کمیته دولتی امور تشکلهای دینی دولتی است که در زمان حیدر علیف تاسیس شد. ماهیت این اداره نیز برای تحت فشار قرار دادن اداره مسلمانان قفقاز در صورت سرپیچی از اوامر دولت بود تا همیشه زمام امور را در دست خود داشته باشند.

اما چرا در حادثه نارداران دولت با این شدت و حدت با مردم برخورد کرد؟ در جواب باید گفت که حاکمیت آذربایجان با هیچ حرکتی تا زمانی که احساس خطر کند برخورد نمی کند که برخورد با نورچی ها، وهابیون و قوم تالش از آن جمله اند. نکته دوم وجود لابی های مختلف در بدنه دولت آذربایجان است. لابی خاندان پاشایف حامی مهربان علیوا، لابی نخجوانی ها حامی خاندان علیف و لابی غربی ها که از سوی رامیز مهدیف اداره می شود که متاسفانه اسلام گراها در این لابی ها هیچ نقشی ندارند.

دلیل سوم گرایش شدید نسل جوان به علایق دینی و مذهبی بود که نمونه بارز آن در تاسوعا و عاشورای پارسال و امسال خود را به ظهور رساند. دلیل چهارم نیز پس از افت قیمت نفت و برگزاری بازیهای المپیک تابستانی و مسابقات یوروویژن که هزینه سرسام برای دولت دربر داشت. دولت برای رهایی از این بحران شروع به اخراج برخی کارمندان و کاهش حقوق آنان کرد که باعث نارضایتی مردم گردید. دولت آذربایجان برای رهایی از اعتراضات، با ایجاد حادثه نارداران اولاً دشمنان اصلی خود را که شیعیان آذربایجان بودند سرکوب کرد و ثانیاً با ضرب و شتم آنها به سایر مخالفان خط و نشان داد و سومین هدف، اجرای یک سری تغییرات در قانون اساسی جمهوری آذربایجان بود که حاکمیت دائمی را برای خاندان علی ف در بر داشته باشد که آن را نیز با برگزاری رفراندوم عملی کردند.